

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол №3 від 27 вересня 2016 р.,
конференцією трудового колективу
протокол №1 від 22 листопада 2016р.,
уведено в дію наказом ректора
№257 від 22 листопада 2016р.

Ректор

В.П. Кравець

КОДЕКС ЧЕСТІ

Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Тернопіль, 2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс честі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – Кодекс честі ТНПУ) встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, що працюють і навчаються в університеті, якими вони мають керуватись у своїй діяльності.

1.2. Кодекс створено на підставі чинного українського законодавства, зокрема, Закону України «Про вищу освіту», Статуту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, на засадах тисячолітньої вітчизняної освітянської традиції, сучасного українського («Кодекс честі НТУУ КПІ», Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Кодекс корпоративної культури Сумського державного університету, Кодекс честі студента Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» та Київського університету імені Бориса Грінченка) та міжнародного досвіду запобігання академічній нечесності.

1.3. Університет прагне створити середовище, яке сприяє навчанню і роботі, прагненню до істини, обміну знаннями, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку студентів і працівників, підтриманню особливої університетської культури взаємовідносин. Кожен член університетської спільноти, дотримуючись норм цього Кодексу, робить неоціненний внесок у розвиток всього університету, зміцнення його іміджу і ділової репутації.

1.4. Кодекс є переліком настанов та цінностей, дотримання яких представниками спільноти ТНПУ є необхідним як на території університету, так і поза ним.

1.5. Загальними принципами, якими мають керуватися члени університетської громади, є:

- *Принцип законності.* У своїй діяльності члени університетської громади суворо дотримуються приписів законів, а також стимулюють інших поважати закон та неупереджено застосувати його вимоги.
- *Принцип взаємної довіри.* Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями та інформацією в університетському середовищі, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, позбавляє остраху, що результати діяльності можуть вкрати, кар'єру спалюжити, а репутацію підірвати.
- *Принцип чесності та порядності.* У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо представники університетської

громади зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень. Правдивість, принциповість, вірність взятим зобов'язанням, щирість перед іншими та перед самим собою.

- *Принцип ввічливості та толерантності* – уміння привітно, чемно та доброзичливо поводити себе з іншими людьми. Властивість поблажливо, терпимо ставитися до чийхось думок, поглядів, переконань, тощо.
- *Принцип справедливості та об'єктивності*. У взаємовідносинах між членами університетської громади важливим є неупереджене ставлення одне до одного, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької та трудової діяльності. Здатність розглядати питання, що є предметом дискусії, відсторонено, незважаючи на особисті вподобання чи вигоду.
- *Принцип сміливості*. Досвід активних кроків щодо імплементації цінностей та ідей академічної чесності засвідчує, що переведення їх зі слів у дії вимагає самовіддачі, рішучості і сміливості, готовності вистояти супроти тиску тих, хто не радо зустрічає ці прогресивні зміни в системі освіти. Сміливість – це не відсутність страху, а здатність діяти згідно своїх переконань, незважаючи на страх.
- *Принцип академічної свободи*. Член університетської громади вільний у виборі об'єктів та методів досліджень, може висловлювати і поширювати будь-які ідеї та погляди, критикувати ідеї, погляди та діяльність інших. Обмеженням академічної свободи є чинне законодавство та професійна етика. Дискримінація та зведення рахунків у зв'язку з критичними чи контроверсійними висловлюваннями неприпустимі.
- *Принцип компетентності й професіоналізму*. Студенти та працівники ТНПУ зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні. Імперативом є постійне підвищення ними свого освітнього і наукового рівня як форми здійснення принципу «від освіти на все життя – до освіти протягом усього життя».
- *Принцип добросовісності та відповідальності*. Студенти та працівники університету зобов'язані брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності і повинні виконувати взяті на себе обіцянки та зобов'язання. Бути відповідальним – це протистояти ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб і слугувати прикладом для інших, усвідомлення і готовність діяти раціонально для блага суспільства.
- *Принцип партнерства і взаємодопомоги*. З метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів представники університетської громади орієнтуються

на суб'єкт-суб'єктну або партнерську взаємодію.

- *Принцип взаємоповаги.* Повага в університетському середовищі має бути взаємна і вимагає виявлення її як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі, статусу. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні, думки та ідеї. Особа, яка навчається, розглядається як незалежна особистість і партнер, а не тільки як об'єкт педагогічної діяльності.
 - *Принцип особистого прикладу.* Утвердження академічної чесності, гуманістичних цінностей, ідеалу у міжособистісних відносинах можливе тільки за умови власного особистого прикладу. Особистий приклад – найкращий метод виховання та вдосконалення системи суспільних відносин.
 - *Принцип прозорості.* З метою уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками університетської громади необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, були прозорими і нескладними, а на вимогу членів університетської громади їм надавалась будь-яка інформація щодо діяльності університету, крім тої, доступ до якої обмежено законодавством.
 - *Принцип безпеки та добробуту громади ТНПУ.* Студенти і працівники університету повинні піклуватися про безпеку та добробут членів громади. Будь-яка діяльність студентів і працівників університету не повинна створювати загрози життю, завдавати шкоди здоров'ю та майну будь-кого загалом та членів університетської громади зокрема.
 - *Принцип шанобливості.* Поважливе ставлення до колег та викладачів, а також вшанування історії Університету та людей, які зробили внесок у його розвиток.
- Дотримання зазначених вище принципів має бути справою честі всіх без винятку членів університетського співтовариства.

2. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ І ПРАЦІВНИКІВ ТНПУ

2.1. Гідним для студентів і працівників ТНПУ є:

- дотримуватися вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
- дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм та правил поведінки;

- дотримуватися принципів та правил академічної чесності;
- відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати необхідні навчальні, дослідницькі завдання та роботу;
- своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню славних традицій університету;
- вшановувати та вивчати минуле, сучасне і перспективи університету, творчі здобутки його визначних вчених, педагогів, випускників, які вписали яскраві сторінки у літопис вітчизняної та світової освіти, науки і техніки;
- сприяти розвитку позитивної репутації університету;
- сприяти попередженню й викоріненню різних видів порушень під час навчально-виховної та науково-інноваційної діяльності;
- поважати честь, гідність та особисту недоторканість особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову приналежність, релігійні та політичні переконання;
- сприяти створенню та розвитку партнерських відносин між викладачами і студентами університету;
- вести здоровий та активний спосіб життя, дотримуватись правил особистої гігієни, бути охайним і акуратним;
- підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та допомоги в університетському співтоваристві;
- допомагати студентам та співробітникам університету, що опинилися у складних життєвих обставинах;
- підтримувати чистоту і порядок на території університету, дбайливо ставитись до майна та ресурсів університету;
- підвищувати престиж університету шляхом власних досягнень у навчанні, науці, спорті, студентської художньої творчості тощо;
- запобігати випадкам використання службового становища в особистих інтересах, виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, під яким слід розуміти суперечність між особистими інтересами члена університетської спільноти та його службовими або навчальними обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень;
- піклуватися про чистоту своєї мови та мови своїх колег.

2.2. Неприйнятним для студентів і працівників Університету є:

- вживання, виготовлення й поширення наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та куріння в громадських місцях;
- порушення норм моралі, зокрема негідне поведження у громадських місцях та вживання ненормативної лексики;
- отримання або пропонування винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг у навчальній, дослідницькій чи трудовій діяльності (хабарництво);
- запізнення або пропуски навчальних занять чи роботи без поважної на то причини;
- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про інших студентів, викладачів і співробітників;
- розповсюдження негативних чуток про університет, працівників і студентів;
- навмисне нанесення шкоди роботі інших студентів, викладачів або співробітників;
- агресія проти інших, сексуальні домагання;
- участь в азартних іграх;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю;
- підробка та використання підроблених документів, що мають відношення до навчання чи посадового становища в університеті;
- видавання результатів чужої праці за свої під час здійснення навчальної, наукової та трудової діяльності;
- використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги у навчальній, науковій та трудовій діяльності;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі університету;
- використання без дозволу ректорату (деканату) символіки університету, факультету у різноманітних заходах, не пов'язаних з діяльністю університету.
- недотримання правил співжиття на території університету, що заважає іншим особам;
- здійснення або заохочення будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів отримати певну перевагу, вплинути на зміну або змінити отриману академічну оцінку тощо;
- перевищення повноважень під час навчальної, трудової діяльності або проведення наукових досліджень;

- вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального чи науково-дослідницького процесу.

3. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ ТНПУ

Академічна чесність – це дотримання певних моральних та правових норм, правил етичної поведінки в Університеті як студентами, так і працівниками при здійсненні навчальної та науково-дослідницької діяльності.

Викладачі, дослідники і студенти, які виявляють прагнення до академічної чесності, не лише стають зразком для наслідування, а й підвищують стандарти освітньої та наукової діяльності в цілому.

Порушення правил академічної чесності не лише завдає шкоди репутації університету, а й зменшує цінність освітніх та наукових ступенів, що здобуваються в університеті.

Відповідальність за дотримання цінностей академічної чесності є водночас особистим обов'язком кожного та спільною справою університетської громади загалом. Кожен член університетської академічної спільноти – студент, викладач, дослідник, керівник – відповідальний за дотримання принципів академічної чесності в освітній, викладацькій та науковій діяльності.

3.1. Представники академічної спільноти ТНПУ повинні:

- вірити у власний розум та здібності;
- сумлінно та самостійно (крім випадків, які санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання;
- поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших;
- посилатися на джерела, з яких береться інформація, незалежно від того, в якому вигляді вона опублікована – в електронному чи паперовому;
- використовувати у своїй науковій та навчальній діяльності тільки надійні та достовірні джерела інформації, з обов'язковим посиланням на них;
- в разі виникнення складнощів, при виконанні навчальних чи дослідницьких завдань, звертатися за санкціонованою допомогою до колег, викладачів та наукових керівників;
- вказувати колегам щодо неприпустимості порушення академічної чесності.
-

3.2. Забороненими у навчальній та науково-дослідницькій діяльності для студентів та працівників ТНПУ є:

3.2.1. *Плагіат* – навмисне чи усвідомлене оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору (тексту або ідей) під іменем особи, яка не є автором цього твору, без належного оформлення посилань.

3.2.2. *Шахрайство, а саме:*

- фальсифікація або фабрикація інформації, наукових результатів та наступне використання їх в академічній роботі;
- підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо);
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- списування (реплікація) при складанні будь-якого виду підсумкового або поточного контролю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату навчальної чи наукової діяльності.

3.2.3. *Несанкціонована співпраця, а саме:*

- надання допомоги для здійснення акту академічної нечесності – навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншому вчинити акт академічної нечесності;
- придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо).

3.2.4. *Пропонування чи отримання неправомірної винагороди* при оцінюванні результатів успішності, виконання навчальних чи дослідницьких завдань.

3.2.5. *Використання родинних або службових зв'язків* для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

3.2.6. *Включення до списку авторів* статей, монографій, підручників тощо осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів.

3.2.7. *Інші види академічної нечесності.*

4. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ЧЕСНОСТІ ТНПУ

4.1. З метою моніторингу дотримання членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу в ТНПУ створюється Комісія з питань етики та академічної чесності (далі – Комісія). Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу честі та надавати пропозиції адміністрації університету (факультетів та інститутів) щодо накладання відповідних санкцій.

4.2. Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», іншими чинними нормативно-правовими актами, Статутом університету, цим Кодексом та Положенням про Комісію з питань етики та академічної чесності, яке затверджується Вченою радою ТНПУ.

4.3. Склад Комісії затверджується Конференцією трудового колективу університету за поданням Вченої ради ТНПУ терміном на 1 рік.

4.4. Член спільноти, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення цього Кодексу, повинен повідомити про це Комісії з питань етики та академічної чесності ТНПУ. Неприйнятно подавати (підтримувати подання) безпідставних скарг або скарг без підпису.

4.5. Якщо студент чи працівник має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс честі, він може звернутися за консультацією до Комісії.

4.6. Будь-який член університетської спільноти має право звернутися до Комісії з метою внесення пропозицій та доповнень до цього Кодексу.

5. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Члени університетської громади зобов'язані познайомитися з текстом Кодексу честі ТНПУ. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу саме по собі не є виправданням неетичної поведінки.

5.2. Прийняття принципів і норм Кодексу честі ТНПУ засвідчується підписом Згоди члена університетської громади. Зараховані на перший курс студенти університету підписують свою Згоду з Кодексом честі ТНПУ в обов'язковому порядку.

5.3. Порушення норм цього Кодексу може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування або звільнення з університету, за поданням Комісії з питань етики та академічної чесності.

5.4. Кодекс честі ТНПУ затверджується Конференцією трудового колективу університету.

5.5. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться за поданням Вченої ради ТНПУ, Студентської ради ТНПУ, Первинної профспілкової організації працівників ТНПУ, Первинної профспілкової організації студентів ТНПУ та Наукового товариства студентів, магістрантів та аспірантів ТНПУ, Комісії з питань етики та академічної чесності. Зміни та доповнення до Кодексу честі вносяться винятково за рішенням Конференції трудового колективу університету.

Ректор
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

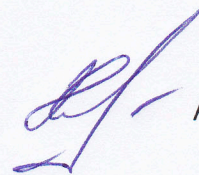
В.П. Кравець

Голова Первинної профспілкової організації працівників
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

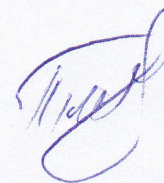
А.А. Григориук

Голова Первинної профспілкової організації студентів
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

А.В. Киданюк

Голова Студентського уряду
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

М.М. Піговський